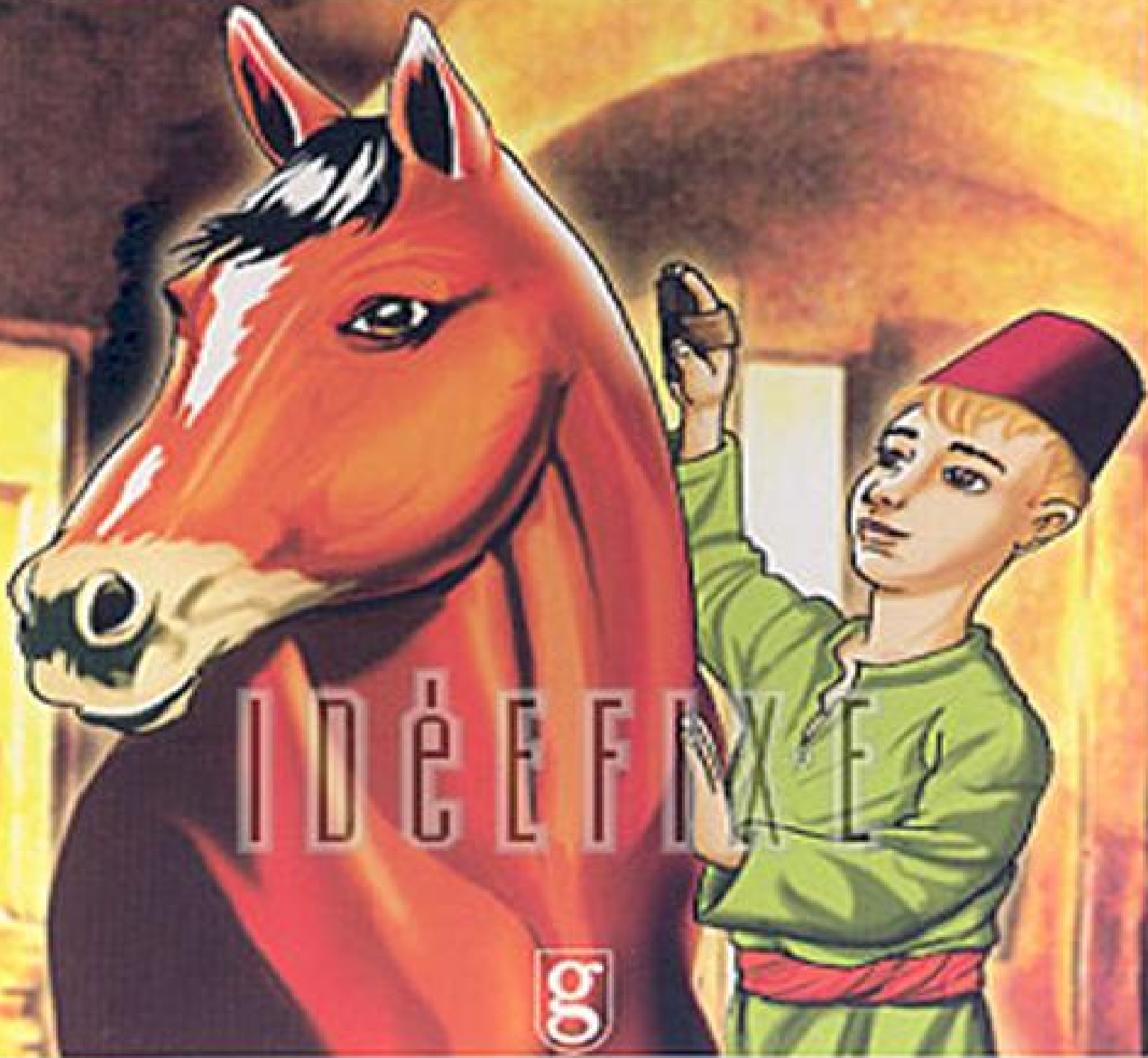

Ömer Seyfettin

Kaşığı

GÖN YAYINCILIK

KAŞAĞI

Ömer Seyfettin

Gün Yayıncılık

Ömer Seyfettin / Kaşığı

Kapak: İmam Cici

© Bu kitabın yayın hakkı GÜN YAYINCILIK Limited Şirketi'ne aittir. İzin alınmadan hiçbir şekilde alıntı yapılamaz, kaynak gösterilemez.

GÜN YAYINCILIK LİMİTED ŞİRKETİ

Binbirdirek Mahallesi Klodfarer Caddesi No:40 Daire:8

Sultanahmet / İSTANBUL

Tel: (0212) 518 06 07

e-posta: gunyayincilik@hotmail.com

www.gunyayincilik.com

KAŞAĞI

Ahırın avlusunda oynarken aşağıda, gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hazin şırıltısını duyardık. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem İstanbul’a gittiği için benden bir yaş küçük kardeşim Hasan’la artık Dadaruh’un yanından hiç ayrılmıyorduk. Bu, babamın seyisi yaşlı bir adamdı. Sabahleyin erkenden ahıra koşuyorduk. En sevdiğimiz şey atlardı. Dadaruh’la beraber onları suya götürmek, çıplak sırtlarına binmek ne doyulmaz bir zevkti. Hasan korkar, yalnız binmezdi. Dadaruh, onu kendi önüne alırdı. Torbalara arpa koymak, yemliklere ot doldurmak, ahırını süpürmek, gübreleri kaldırmak en eğlenceli oyundan bile daha çok hoşumuza gidiyordu. Hele tımar... bu, en zevkli şeydi. Dadaruh, eline kaşağıyı alıp işe başladı mı tıkı... tık... tık! Tıpkı bir saat gibi... Yerimde duramaz:

“Ben de yapacağım”, diye tuttururdum. O zaman Dadaruh beni Tosun’un sırtına koyar, elime kaşağıyı verir:

“Haydi yap”, derdi.

Bu demir aleti hayvanın üstüne sürer ama o ahenkli tıkırtıyı çıkaramazdım.

“Kuyruğunu sallıyor mu?”

“Sallıyor.”

“Hani bakayım?”

Eğilirdim, uzanırdım. Ancak atın sağrısından kuyruğu görünmezdi.

Her sabah ahıra gelir gelmez:

“Dadaruh, tımarı ben yapacağım”, derdim.

“Yapamazsın.”

“Neden?”

“Daha küçüksün de ondan...”

“Yapacağım.”

“Büyü de öyle.”

“Ne zaman?”

“Boyun at kadar olunca”

“...”

At, ahır işlerinde sadece tımarı beceremiyordum. Boyum karnına bile varmıyordu. Ama en keyifli, en eğlenceli şey buydu. Sanki kaşağının muntazam tıkırtısı Tosun’un hoşuna gidiyor, kulaklarını kısıyor, kuyruğunu kocaman bir püskül gibi sallıyordu. Tam tımar biteceğine yakın huysuzlanır, o zaman Dadaruh:

“Höyt...” diye sağırsına bir tokat indirir; sonra öteki atları tımara başlardı. Ben bir gün tek başıma kaldım. Hasan’la Dadaruh dere kenarına inmişlerdi. İçimde bir tımar etme hırsı uyandı. Kaşağıyı aradım; bulamadım. Ahırın köşesinde Dadaruh’un penceresiz küçük bir odası vardı. Buraya girdim. Rafları aradım. Eyerlerin arasına falan baktım. Yok! Yok! Yatağın altında yeşil tahtadan bir sandık duruyordu. Onu açtım. Neredeyse sevincimden haykıracaktım. Annemin bir

hafta önce İstanbul'dan gönderdiği hediyeler içinden çıkan madeni kaşığı, pırıl pırıl parlıyordu. Hemen kaptım. Tosun'un yanına koştum. Karnına sürtmek istedim. Rahat durmuyordu.

“Galiba acıtıyor”, dedim.

Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin, çok sivriydi. Biraz körletmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca tekrar denedim. Yine atların hiçbirisi durmuyordu. Kızdım. Öfkemi sanki kaşağıdan çıkarmak istedim. On adım ilerdeki çeşmeye koştum. Kaşağıyı yalağın taşına koydum. Yerden kaldırılabileceğim en ağır taşı bularak üstüne hızlı hızlı indirmeye başladım. İstanbul'dan gelen, Dadaruh'un kullanmaya kıyamadığı bu güzel kaşağıyı ezdim, parçaladım. Sonra yalağın içine attım.

Babam her sabah dışarıya giderken bir kere ahıra uğrar, öte beriye bakardı. Ben o gün yine ahırda yalnızdım. Hasan, evde hizmetçimiz Pervin'le kalmıştı. Babam çeşmeye bakarken yalağın içinde kırılmış kaşağıyı gördü. Dadaruh'a bağırdı:

“Gel buraya!”

“...”

Nefesim kesilecekti. Bilmem neden, çok korkmuştum. Dadaruh şaşırdı. Kırılmış kaşığı meydana çıkınca babam, bunu kimin yaptığını sordu. Dadaruh:

“Bilmiyorum”, dedi.

Babamın gözleri bana döndü, daha bir şey sormadan:

“Hasan”, dedim.

“Hasan mı?”

“Evet, dün Dadaruh uyurken odaya girdi. Sandıktan aldı, sonra yalağın taşında ezdi.”

“Neden Dadaruh’a haber vermedin?”

“Uyuyordu.”

“Çağır şunu bakayım.”

Çitin kapısından geçtim. Gölgeyi yoldan eve doğru koştum. Hasan’ı çağırdım. Zavallının bir şeyden haberi yoktu. Koşarak arkamdan geldi. Babam çok sertti. Bir bakışından ödümüz kopardı. Hasan’a dedi ki:

“Eğer yalan söylersen seni döverim!”

“Söylemem.”

“Peki bu kaşağıyı neden kırdın?”

Hasan, Dadaruh’un elinde duran alete şaşkın şaşkın baktı. Sonra sarı saçlı başını sarsarak:

“Ben kırmadım”, dedi.

“Yalan söyleme diyorum.”

“Ben kırmadım. ”

Babam tekrar:

“Doğru söyle, darılmayacağım. Yalan çok kötüdür”, dedi. Hasan, inkârında inat etti. Babam sinirlendi. Üzerine yürüdü. “Utanmaz yalancı” diye yüzüne bir tokat patlattı.

“Götür bunu eve, sakın bir daha da buraya sokma. Hep Pervin’le otursun!,” diye haykırdı. Dadaruh, ağlayan kardeşimi kucağına aldı. Çitin kapısına doğru yürüdü.

Artık ahırda yalnız oynuyordum. Hasan, evde hapisti. Annem geldikten sonra da affetmedi. Babam yeri geldiğinde “O, yalancı!”, derdi. Hasan yediğı tokat aklına geldikçe ağlamaya başlar, zar zor susardı. Zavallı anneciğim benim iftira atacağımı hiç tahmin etmiyordu.

“Aptal Dadaruh atlara ezdirmiş olmasın”, derdi.

Ertesi yıl annem, yaz olunca yine İstanbul’a gitti. Biz yalnız kaldık. Hasan’a ahır hala yasaktı. Geceleri yatakta atların ne yaptıklarını, tayların büyüyüp büyümediğini bana sorardı. Bir gün aniden hastalandı. Kasabaya at gönderildi. Doktor geldi. “Kuşpalazı” dedi. Çiftlikteki köylü kadınlar eve koştular. Birtakım tekir kuşları getiriyorlar, kesip kardeşimin boynuna sarıyorlardı. Babam yatağının dibinden ayrılmıyordu.

Dadaruh çok durgundu. Pervin hüngür hüngür ağlıyordu.

“Neden ağlıyorsun?” diye sordum.

“Kardeşin hasta.”

“İyi olacak.”

“Hayır, olmayacak. “

“Ne olacak peki?”

“Kardeşin ölecek!”

“Ölecek mi?”

“...”

Ben de ağlamaya başladım. O hastalandığından beri, Pervin’in yanında yatıyordum. O gece hiç uyuyamadım. Dalar dalmaz Hasan’ın hayali gözümün önüne geliyor. “İftiracı! İftiracı!”, diye karşımda ağlıyordu.

Pervin’i uyandırdım.

“Ben Hasan’ın yanına gideceğim”, dedim.

“Neden?”

“Babama bir şey söyleyeceğim.”

“Ne söyleyeceksin?”

“Kaşığı ben kırmıştım.”

“Hangi kaşığı?”

“Geçen yılki. Hani babamın Hasan’a küstüğü...”

Cümlemi tamamlayamadım. Derin hıçkırıklar içinde boğuluyordum. Ağlaya ağlaya Pervin’e anlattım. Şimdi babama söylersem Hasan da duyacak, belki beni affedecekti...

“Yarın söylersin”, dedi.

“Hayır, şimdi söyleyeceğim.”

“Şimdi baban uyuyor, yarın sabah söylersin. Hasan da duyar. Onu öpersin, ağlarsın, seni affeder.”

“Peki!”

“Hadi Şimdi uyu!”

“ ... ”

Sabaha kadar yine gözlerimi kapatamadım. Hava henüz ağarırken Pervin’i uyandırdım. Kalktık. Ben içimdeki zehirli acıyı kusmak için acele ediyordum. Ne yazık ki zavallı masum kardeşim o gece ölmüştü. Sofada çiftlik imamıyla Dadaruh’u ağlarken gördük. Babamın dışarı çıkmasını bekliyorlardı.

İLK NAMAZ

Kânunusani 1320 (1 Aralık 1320)

Ah, bu sabah çok soğuktu! Yatağımın sıcaklığından çıktığım zaman, çılgın fırtınalarla bağırarak, tehditkâr rüzgârlarla camları döverek geçen gecenin bütün ayazını yemiş olan soğuk terliklere çıplak ayaklarımı sokunca, içimde gecedan kalan bir üşümenin titrediğini hissettim. Hizmetçim hala uyuyordu. Onu bu feci soğukta sıcak yatağından kaldırmaya acıdım. Odanın kapısını açtım. Dışarıda kesici ve parçalayıcı kışın yırtıcı soğukları yüzüme ve ellerime çarptılar. Bu acımasız tokatların altında kollarımı sıvayarak abdestimi aldım. Odama dönünce yalancı bir sıcaklık, bir teselli gibi havlunun altından kollarıma, yüzüme, ıslanmış saçlarıma dokunuyordu.

Henüz gün ışınamıştı. Sabah aydınlığının donuk, kırmızı sessizliği; gecenin soğuk, karanlık perdesini parçalayarak büyüyor ve genişliyordu. Pencereye dayandım. Önümde, ayağımın altında duran bütün evler, sonsuz bir uykunun kâbuslarını tamamlıyor gibi mat ve cansız duruyorlardı. Deniz, sınırsız, mat bir lacivertlikle uyuyor ve tan vaktinin sona eren gölgeleriyle titreyen uzak ve sisli sahillere beyaz dalgalarıyla sonsuz bir sınır çiziyordu.

Evlerin arasında fakir ve önemsiz ama manevi bir şekilde gökyüzüne doğru yükselen Eski Cami'nin küçük ve yaşlı minaresi hala boştu. Sonra... Bu sonsuz dakikada, o sona eren gecede, sincap rengi karanlıklar, kızıl bir saydamlıkla akarken minarenin şerefesinde genç müezzinin cılız bedeni hareket etti. Ben hırkama sımsıkı sarıldım. Soğuktan büzüşmüş ve